AMAÇ: Hastanedeki akılcı ilaç kullanımına yönelik uygulamaların belirlenmesi.

KAPSAM: Hastalara verilecek ilaç tedavilerinin uygunluğunu, bunun kontrolü için kurulan Akılcı İlaç Kullanımı sorumlu ekibin görevlerini kapsamaktadır.

TANIMLAR:

Akılcı İlaç Kullanımı (Rasyonel Farmakoterapi): Hastaların klinik ihtiyaçlarına uygun, bireysel özelliklerini karşılar dozda, gerekli zaman süresince kendileri ve içinde yaşadıkları toplumun ödeyebileceği maliyette ilaç kullanımıdır.

Akılcı İlaç Kullanımı, bir hastalığın önlenmesi, kontrol altına alınması veya tedavi edilmesi için bir ilacın kullanılmadan önce **mutlaka 8+1 yönden doğru** olduğundan emin olmaktır.

1. Doğru ilaç, 2. Doğru doz, 3. Doğru hasta, 4. Doğru zaman, 5. Doğru yol, 6. Doğru ilaç şekli, 7. Doğru form- Doğru kayıt, 8. Doğru etki, 9. Doğru veriliş süresi

SORUMLULAR

- **Akılcı İlaç yönetim ekibi: Başhekim Ad Soyad, Başhekim Yard. Ad Soyad, Ecz. Ad Soyad**
- **Hekimler**
- **Tüm sağlık personeli**

FAALİYET AKIŞI

Hastanemizde Akılcı İlaç Kullanımına yönelik politikaların belirlenmesi ve bunların uygulanması için; **"Akıllı İlaç Kullanımından Sorumlu Ekip"** kurulmuştur.

Akılcı İlaç Kullanımından Sorumlu Ekibin Sorumlulukları:

- Hastanemiz için akılcı ilaç kullanımı ile ilgili politikaları belirlemek.
- Akılcı ilaç kullanımı ile ilgili hastane içinde çalışmalar planlamak ve uygulamak. Hekim ve Personele bu konuda eğitim planlamak ve uygulamak.
- Yatan hastalara konu ile ilgili eğitim verilmesini sağlamaktır.
- Doğru teşhis/tanı
- Tedavi amaçlarının belirlenmesi
- Değişik seçenekler içerisinden etkinliği kanıtlanmış güvenilir tedavinin seçilmesi
- Uygun bir reçete yazılması
- Hastaya açık bilgiler ve talimatlar vererek tedaviye başlanması
- Tedavinin sonuçlarının izlenmesi ve değerlendirilmesinden sorumludur.
- Hastaya tanısı dışında ilaç uygulaması yapılacaksa nedeninin açıklanması

Hemşirelerin Sorumlulukları:

- Hekim tarafından verilen ilaç tedavilerinde hastaların takibini yaparak ilaç etkinliğinin rapor edilmesinden
- Tedavi süresince hekimle iletişim halinde olmaktan sorumludurlar
- Güvenli ilaç kullanımı konusunda hastaların yatış süresince bilgilendirilmesinden sorumludurlar.
- Hekim tarafından hastanın sorunu tanımlanmalı, en iyi şekilde anamnez alınmalı ve tedavi amaçları belirlenmelidir. (İlacın hasta için etkinliği, güvenliliği, uygunluğu ve maliyeti gibi.)
- Hekim tarafından ilaç tedavisinin gerekli olmadığına karar verilmelidir.
- Hastanın kullandığı diğer ilaçlar ve alışkanlıklar sorgulanmalıdır.
- Hastanın tedaviye uyumunu arttırmak için ilaç tedavisi basitleştirilmeli, hastaya uygun formlar verilmelidir.
- Hasta ile yakınına ilaç ve kullanımı hakkında yeterli ve anlaşılır bilgiler verilmelidir. Anlaşılması kolay bir reçete düzenlenmeli, hasta yakınının da ilaç kullanımını denetlemesi sağlanmalıdır.
- Tedavinin etkinliği takip edilmeli, duruma göre doz artırımı veya tedavinin sonlandırılmasına karar verilmelidir.
- Hastaların yatarak tedavisinde hastaya hekim tarafından uygulanacak ilaç tedavisi hakkında bilgi verilmeli ve bu bilgi hemşiresi tarafından pekiştirilmelidir.
- Hemşireler tarafından yapılan tedavi takiplerinde **Sözel Orderların Doğrulanması Talimatı, Sözlü ve Telefonla Tabip Talimatları Formu** ve **İlaç Yönetim Prosedürü'** ne göre hareket edilmelidir.

Akılcı İlaç Politikası:

Tanı: Hastanın probleminin tanımlanmasında aşağıdaki maddelere dikkat edilir

- Altta yatan hastalığa ait belirtiler,
- Psikolojik veya sosyal problemler, anksiyete,
- Tedaviye uyumsuzluk,
- İlaçların yan etkileri,
- Polifarmasi,
- Koruyucu tedavi isteği

Hastanın Bilgilendirilmesi:

- Hasta hastalığı ve tedavisi hakkında bilgilendirilir.
- İlaç ve ilaç dışı tedavi ile ilgili talimatlar ve uyarılar anlatılır. Hastanın bilgilendirilmesinde aşağıdaki unsurlara dikkat edilir.

İlacın Etkileri:

- İlaç neden gereklidir,
- Hangi semptomlar düzelecek,

Yan etkileri:

- Nelerdir, nasıl fark edilir?
- Ne kadar ciddidir, nasıl tedavi edilir?

Talimatlar:

- **İlaç nasıl alınmalı,**
- **Ne zaman alınmalı?**
- **Ne kadar süre devam edilmeli?**

Uyarılar:

- İlaç ne zaman alınmamalı,
- Azami doz nedir?

Kontrol:

- **Ne zaman gereklidir?**
- **Hangi durumlarda daha önceden gelmelidir?**

Hastanın anlayıp-anlamadığı:

- Hastanın soru sormasına fırsat verilir, Hastanın anlayacağı terimler kullanılır,

Tedavi:

- Hasta için tedavi amacı belirlenir,
- Daha önce bu endikasyon için seçilen tedavinin hasta için etkililik, güvenlilik, uygunluk ve maliyet açısından doğru seçenek olup olmadığı sorgulanır.
- Alternatif tedavi planlarının uygulanabilirliği ve maliyetleri dikkate alınarak seçim yapılır. Doğru hastaya, doğru ilaç verilmesi,
- Hekimin yazdığı ilacın doğru anlaşılması dozajların ve saatlerin doğru alınması ve hastaya doğru şekilde yapılması
- İlaç envanterinin doğru tutulması,
- İlaçlara sadece yetkili kişilerin ulaşabilmesi,

Sonuçların İzlenmesi:

Tedavinin sonuçları izlenir, gerekirse tedaviye devam edilir veya durdurulur.

Sonuç Değerlendirilmesi:

Tedavi başarılı olmadıysa başarısızlık nedenleri anlaşılması için basamaklar gözden geçirilir.

Yan etkilerin bildirimi:

İlaç kullanımında ortaya çıkan istenmeyen yan etkiler/advers reaksiyonlar izlenir ve gerekirse bildirimi yapılır.

İlgili Dokümanlar:

1. Sözel Orderların Doğrulanması Talimatı
2. Sözlü ve Telefonla Tabip Talimatları Formu
3. İlaç Yönetim Prosedürü
4. Advers Etki Bildirim Talimatı
5. Advers Etki Bildirimi Formu